

European Social Innovation Campus (Euroopan sosiaalisten innovaatioiden kampus)

MENETELMIEN MÄÄRITTELYRAPORTTI

Euroopan unionin osarahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) näkemyksiä ja mielipiteitä. Euroopan unioni tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA) ei vastaa julkaisun sisällöstä.

Julkaistava tietosivu

Hankkeen numero:	101111846
Projektin lyhenne:	ESIC
Hankkeen nimi:	European Social Innovation Campus (Euroopan sosiaalisten innovaatioiden kampus)

Asiakirjan nimi:	D2.1 Menetelmien määrittelyraportti
Työkokonaisuus:	WP2
Tehtävä:	T2.1 Kestävä yhteistyö osaamisen kehittämiseksi
Tyyppi:	R – Asiakirja, raportti
Levitystaso:	Julkinen
Versio:	1
Päivämäärä:	26.2.2024
Avainsanat:	#menetelmät #osaamisenkehittäminen

Tiivistelmä:

Euroopan sosiaalialan innovaatiokampus (ESIC) on liittynyt lähiyhteisöjen ja sosiaalitalouden osaamissopimukseen (Pact for Skills on Proximity and Social Economy). Se vastaa osaltaan haasteeseen, jonka mukaan viisi prosenttia alan työvoimasta ja yrittäjistä on koulutettava tai uudelleenkoulutettava vuosittain, jotta voidaan vastata vihreän ja digitaalisen talouden siirtymien tarpeisiin sosiaalitaloudessa lisäämällä sosiaalisia innovaatiovalmiuksia. Allianssi kokoaa yhteen korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen tarjoajia, sosiaalitalouden järjestöjä ja yrityksiä useista Euroopan maista sekä Euroopan tason toimijoita.

Johtava edunsaaja:	Odiseen ammattikorkeakoulu
Tekijät:	Philippe Eiselein, Bram Oers, Dries Couckuyt.

Eurooppalaisen sosiaalisen innovoinnin kampuksen kehittäminen: Tie tulevaan (helmikuu 2024)

Johdanto

Sosiaalisen innovoinnin merkitys nyky-yhteiskunnassa tuntuu kasvavan sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien ongelmien lisääntyessä (Millard ja Fucci, 2023). Mutta miten voimme kehittää sitä edelleen? Sosiaalisella innovaatiolla tarkoitetaan yhteisiä ponnisteluja ja oppimisprosesseja, joilla kansalaisyhteiskunta vastaa pakottaviin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja edistää merkittäviä yhteiskunnallisia muutoksia (Edwards-Schachter ja Wallace, 2017). Yksi tunnetuimmista sosiaalisten innovaattoreiden tyypeistä ovat sosiaaliset yrittäjät (Avelino ym., 2019), jotka ovat tunnettuja uusista lähestymistavoistaan ja yrittäjähenkisyydestä, joiden avulla he pyrkivät ratkaisemaan monimutkaisia sosiaalisia ongelmia tiedostaen samalla taloudelliset tai kaupalliset tavoitteet. Koska he ovat muutoksen katalysaattoreita, on tärkeää antaa heille valmiudet selviytyä sosiaalisten innovaatioiden edistämiseen liittyvistä haasteista (Eiselein ja Dentchev, 2021).

Sosiaalisten innovaattoreiden potentiaali merkityksellisen muutoksen aikaansaamisessa on tunnustettu. Silti he kohtaavat usein huomattavia esteitä paitsi liiketoimintansa kehittämisessä myös vaikutustensa skaalaamisessa pidemmällä aikavälillä (Seelos ja Mair, 2017). Yksi taustalla olevista seikoista liittyy kunnianhimoisten pyrkimysten edellyttämien taitojen ja tietojen hankkimiseen, vaalimiseen ja parantamiseen. Yhteiskunnallisten ongelmien monimutkaisuus yhdistettynä sosiaalisen innovoinnin dynaamiseen ja joskus paradoksaaliseen luonteeseen edellyttää laaja-alaista osaamista niin yksilöiltä, tiimeiltä kuin organisaatioiltakin. Heidän tukiekosysteemissään ei kuitenkaan ole jäsenneltyjä koulutuspolkuja eikä tukimekanismeja, ja tarkastelemme lähinnä tiettyjä korkeakoulujen sidosryhmiä.

Korkea-asteen oppilaitosten rooli sosiaalisen innovoinnin edistämässä tutkimuksen, koulutuksen ja yhteiskunnallisten tehtävien kautta tunnustetaan yhä useammin (Altbach, 2008; Jaeger ja Kopper, 2014). Yrittäjyyteen ja kestävään kehitykseen keskittyvien

osaamiskehysten ja kurssien määrä on lisääntynyt huomattavasti (Otten ym., 2022), mikä kuvastaa oppilaitosten kasvavaa sitoutumista seuraavan sukupolven sosiaalisten innovaattoreiden kasvattamiseen. Koulutustarjonnan lisääntyminen tuo kuitenkin mukanaan myös haasteita. Vaikka käsitteellisten ja koulutuksellisten kehysten moninaisuus on rikastuttavaa, se voi myös mutkistaa tilannetta ja siten heikentää aloitteleville sosiaalisille innovaattoreille suunnattujen tukitoimien tehokkuutta. Lisäksi akateemisissa opetussuunnitelmissa kehitettävien taitojen epätasapainoisuus ja johdonmukaisen kurssitarjonnan vähäisyys aiheuttaa sen, että tarvitaan kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa sosiaalisten innovaatioiden koulutukseen (Bogdan, 2016; Gonzalez-Perez ja Ramirez-Montoya, 2022).

Sosiaalisen innovaatio-osaamisen kehittäminen edellyttää sosiaalisten innovaattoreiden tarpeiden ymmärtämisen lisäksi myös pohdintaa parhaiten tällaisen osaamisen kehittämiseen sopivista pedagogisista menetelmistä ja markkinoiden dynamiikan ja yhteiskunnallisten vaatimusten huomioimista. Kaikkien kolmen osa-alueen ymmärtäminen johtaisi yhtenäiseen ja kattavaan sosiaalisten innovaatioiden koulutusta ja oppimista koskevaan taitostrategiaraporttiin. Tällainen strategia antaisi sosiaalisille innovaattoreille laajan valikoiman taitoja ja tietoja ja ruokkisi myös ympäristöä, joka tukee jatkuvaa oppimista ja sopeutumista.

Menetelmät

European Social Innovation Campus (ESIC) -hankkeen keskeisenä tutkimuskysymyksenä on ymmärtää, miten sosiaalisten innovaatioiden opetussuunnitelmaa voidaan kehittää erityisesti yhdeksässä Euroopan maassa hankkeen neljän vuoden aikana. Taulukossa 1 esitetään yleiskatsaus kaikista (tällä hetkellä suunnitteilla olevista) artikkeleista ja tutkimuksista. Työkokonaisuudessa 2 luodaan perusta tälle kehitykselle suorittamalla kattava jäsennelty kirjallisuuskatsaus. Sen avulla pyritään ymmärtämään paremmin, mitkä taidot ja kehykset ovat (tai eivät ole) vakiintuneet asiaa koskevassa kirjallisuudessa. Haimme englanninkielisiä vertaisarvioituja artikkeleita Web of Science -tietokannoista kokonaisvaltaisella hakusanajoukolla, jolla haettiin sosiaalisen innovaation, osaamisen ja opetussuunnitelmien aloilta artikkeleja otsikoiden, tiivistelmien ja artikkelin avainsanojen perusteella. Hakusanoista käytiin useita keskustelukierroksia kokeneiden tutkijoiden ja

akateemisten tieteenharjoittajien sekä sosiaalisen innovaation asiantuntijapaneelin kanssa. Analysoimme 450 artikkelia, joista kolmasosa tutkittiin perusteellisesti. Tarkasti tutkitut artikkelit valittiin keskittymällä julkaisuihin, joilla oli korkeimmat vaikuttavuuskertoimet, eniten julkaisuja, johtavia kirjoittajia ja paljon siteerattuja artikkeleita. Toisessa vaiheessa laajennamme systemaattista kirjallisuuskatsausmenetelmäämme käyttämällä tekoälyavusteista hakua, jonka avulla löydämme sosiaalisen innovoinnin koulutuksen vakiintuneissa osaamis- tai pedagogisissa kehyksissä vähemmälle huomiolle jääneitä taitoja. Oppimis- ja seulontaprosessi voidaan automatisoida koneoppimisen avulla (Zhang et al., 2022), ja siten vähentää laajojen systemaattisten kirjallisuuskatsausten tekemiseen kuluva aikaa ja kustannuksia samalla kuitenkin säilyttäen akateeminen laatu asianmukaisen valvonnan avulla (Atkinson, 2023; van Dijk et al., 2023).

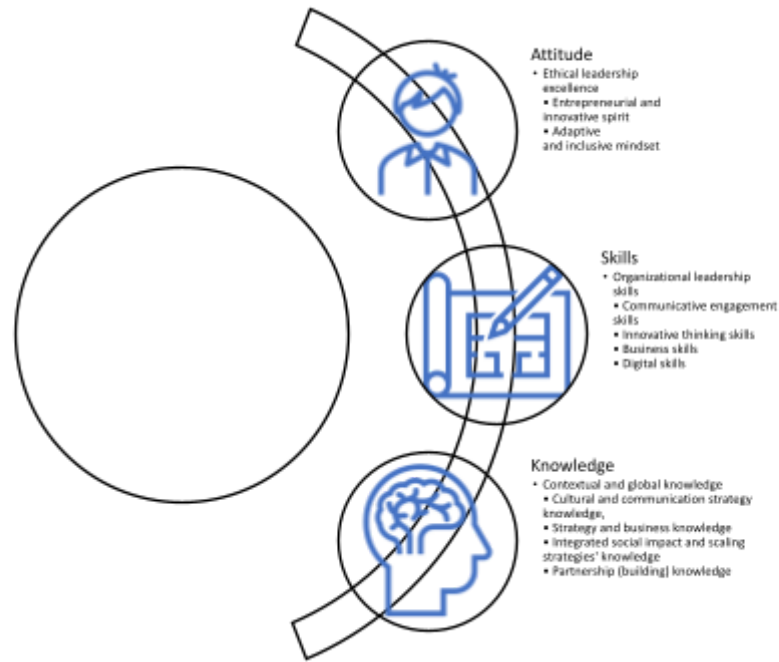
Lisäksi työkokonaisuudessa 2 on luotu kokonaisvaltainen lähestymistapa, jonka avulla on kerätty runsaasti asiantuntemusta ja näkemyksiä yli kulttuurien ja rajojen. Tähän on pyritty perustamalla 15 kumppanin kanssa tutkimuskomiteoita neljälle Euroopan alueelle. Tästä on hyötyä erilaisille artikkeleille ja tutkimuksille, sillä toteutamme pitkittäistä, laadullista ja kokeilevaa lähestymistapaa vuosina 2024–2027. Tutkimus perustuu noin 60 puolistrukturoituun haastatteluun 10 maassa ja neljällä Euroopan alueella, 30 fokusryhmäkeskusteluun ja 50 työpajaistuntoon. Tavoitteena on ymmärtää sosiaalisen innovaatiokoulutuksen toteuttamisprosessia. Osallistujat rekrytoidaan erilaisten tutkimuskomiteoiden kautta, keskittyen korkeakouluissa, yliopistoissa ja julkishallinnossa toimiviin sosiaalisten innovaatioiden asiantuntijoihin. Sosiokulttuurisessa mielessä heterogeenisen vastaajaryhmän avulla pyrimme varmistamaan laadukkaan primaariaineiston, joka kattaa sosiaalisten innovaatioiden eri näkökulmat. Haastattelut nauhoitettaisiin osallistujien luvalla, ja kumppanijärjestöt toteuttaisivat ne osallistujien äidinkielellä (mikä helpottaa haastatteluprosessia). Yhteistyökumppanit vastaisivat litteroitujen haastattelujen kääntämisestä, ja ne koottaisiin yhteen myöhemmin. Haastattelussa keskityttäisiin kolmeen aihepiiriin, jotka ovat sosiaalinen innovaatio, opetussuunnitelma ja osaaminen. Ensisijaisten tietojen lisäksi keräisimme myös mahdollisimman paljon toissijaisia tietolähteitä tulosten kolmiulotteisuuden

varmistamiseksi. Teoriaa voitaisiin sitten kehittää induktiivisesti ja iteratiivisesti. Ryhmäkeskustelujen avulla pyritään ymmärtämään paremmin erilaisia aiheita, kuten keskeisiä taitoja, pedagogisia menetelmiä, kehitysprosesseja ja vaatimuksia sekä markkinoiden dynamiikkaa.

Alustavat tulokset

Osaaminen

Aihetta koskevien akateemisten julkaisujen tarkastelu tuotti joukon havaintoja, jotka liittyvät yhteiskunnallisille yrittäjille välttämättömiin asenteisiin, taitoihin ja tietoihin heidän johtaessaan sosiaalista innovointia. Kirjallisuudessa käsitellään sitä, miten he voivat johtaa tehokkaasti ja eettisesti pitäen samalla kiinni yrittäjähenkisyydestä ja innovatiivisuudesta. Jotkin artikkelit korostavat yhteiskunnallisten yrittäjien tarvetta osallistua ja kyetä tekemään yhteistyötä erilaisten yhteiskunnallisten sidosryhmien kanssa. Heillä on myös oltava riittävästi joustavuutta ja taitoa selviytyä haasteista ja sosiaalisten innovaatioprosessien monimutkaisesta sokkelosta. Olemme havainneet, että tietyissä globaaleissa ympäristöissä tarvitaan monenlaisia organisatorisia, viestinnällisiä, strategisen johtamisen ja innovaatiojohtamisen taitoja. Tämä osoittaa, että yksittäisissä strategisissa liiketoimintamalleissa kaivataan oikeanlaisia kulttuurisia vivahteita ja ymmärrystä. Lisäksi olemme havainneet, että kestävyys ja kumppanuuksien kehittämiseen liittyvä asiantuntemus ovat sosiaalisen innovoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeitä. Yleiskatsaus on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Yleiskatsaus sosiaalisen innovoinnin osaamisen pääluokkiin

Kehykset

Löysimme kirjallisuudesta viitekehyksiä, jotka yhdessä voivat auttaa meitä lisäämään ymmärrystä ja kehittämään sosiaalisen innovaatiokoulutuksen ja -oppimisen kannalta välttämättömiä taitoja. Esimerkiksi Wiek ym., (2011) esittelevät kestävän kehityksen avaintaitoja ja keskittyvät akateemisten ohjelmien kehittämisen puitteisiin. Tässä viitekehyksessä korostetaan kestävään kehitykseen liittyvän tiedon, ajattelun ja ongelmanratkaisutaitojen integrointia osaksi opetusta, mikä valmistaa opiskelijoita vastaamaan tehokkaasti monimutkaisiin kestävän kehityksen haasteisiin. Lans, Blok ja Wesselink (2014) ehdottavat kestävän yrittäjyyden integroitua osaamiskehystä korkeaa-asteen koulutukseen. Heidän työssään korostuu tarve koulutukselliselle lähestymistavalle, jossa yhdistyvät kestävyysasiantuntemus ja yrittäjätaidot. Ploum ym. (2018) siirtyvät kohti validoitua kestävän yrittäjyyden osaamiskehystä, jossa yksilöidään erityistaitoja, joita yrittäjät tarvitsevat onnistuakseen kestävien käytäntöjen toteuttamisessa yrityksissään.

Halberstadt ym. (2019) keskittyvät kestävän yrittäjyyden oppimiseen tekemällä ja kannattavat luentopainotteista palveluoppimisen kehystä. Tässä lähestymistavassa

korostetaan kokemuksellista oppimista, jossa opiskelijat osallistuvat suoraan kestävän kehityksen haasteiden ratkaisemiseen, mikä parantaa heidän yrittäjyysvalmiuksiaan. Foucrier ja Wiek (2019) esittelevät kestävään yrittäjyyteen liittyvän prosessikeskeisen osaamiskehyksen. Tässä viitekehyksessä hahmotellaan osaamista, jota yrittäjät tarvitsevat kestävien yritysten kehittämisessä ja johtamisessa. Näitä ovat mm. systeminen ajattelu, eettinen pohdinta ja strateginen johtaminen. Diepolder, Weitzel ja Huwer (2021) suorittivat systemaattisen katsauksen kestävän yrittäjyyden osaamiskehyksistä ja kokosivat nykyiset kehykset yhteen tarkoituksenaan tunnistaa keskeinen osaaminen ja osaamisvajeet kirjallisuuden perusteella. Työn tavoitteena on tuottaa tietoa tulevien opetussuunnitelmien kehittämistä varten.

García-González ym. (2020) pohtivat yhteiskunnallista yrittäjyyttä monialaisena osaamisena ja rakensivat ja validoivat arviointivälineen yliopistoympäristössä. Heidän työnsä tukee sosiaalisen yrittäjyyden opetuksen sisällyttämistä eri tieteenalojen opetukseen. Sáenz ja López (2015) tutkivat sosiaalisen yrittäjyyden osaamista (COEMS) Ibero-Amerikan yliopistojen koulutusohjelmien avulla. Heidän työssään korostuu sosiaalisten yrittäjien erityisosaamisen kehittämisen tärkeys korkea-asteen koulutuksessa. Sánchez-Hernández ja Maldonado-Briegas (2019) tutkivat sosiaalista vastuuta edistäviä kestävän yrittäjyyskulttuurin ohjelmia eurooppalaisessa kontekstissa. Heidän tutkimuksensa korostaa koulutusohjelmien merkitystä kestävän yrittäjyyden ja yhteiskunnallisen vastuun kulttuurin edistämiseksi opiskelijoiden keskuudessa.

Viitteet

- Altbach. (2008). *The complex roles of universities in the period of globalization*. 5–14.
<https://upcommons.upc.edu/handle/2099/8111>
- Avelino, F., Wittmayer, J. M., Pel, B., Weaver, P., Dumitru, A., Haxeltine, A., Kemp, R., Jørgensen, M. S., Bauler, T., Ruijsink, S., & O’Riordan, T. (2019). Transformative social innovation and (dis)empowerment. *Technological Forecasting and Social Change*, 145(May 2017), 195–206. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.05.002>
- Edwards-Schachter, M., & Wallace, M. L. (2017). ‘Shaken, but not stirred’: Sixty years of defining social innovation. *Technological Forecasting and Social Change*, 119, 64–79.
<https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.03.012>
- Eiselein, P., & Dentchev, N. A. (2020). Managing conflicting objectives of social enterprises. *Social Enterprise Journal*, 16(4), 431–451. <https://doi.org/10.1108/SEJ-03-2020-0015>
- Foucrier, T., & Wiek, A. (2019). A process-oriented framework of competencies for sustainability entrepreneurship. *Sustainability*, 11(24), 7250.
- González-Pérez, L. I., & Ramírez-Montoya, M. S. (2022). Components of Education 4.0 in 21st Century Skills Frameworks: Systematic Review. *Sustainability*, 14(3), 1493.
<https://doi.org/10.3390/su14031493>
- Jaeger, A., & Kopper, J. (2014). Third mission potential in higher education: measuring the regional focus of different types of HEIs. *Review of Regional Research*, 34(2), 95–118.
<https://doi.org/10.1007/s10037-014-0091-3>
- Lans, T., Blok, V., & Wesselink, R. (2014). Learning apart and together: Towards an integrated competence framework for sustainable entrepreneurship in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 62, 37–47.
- Millard, J., & Fucci, V. (2023). The role of social innovation in tackling global poverty and vulnerability. *Frontiers in Sociology*, 8. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2023.966918>
- Otten, R., Faughnan, M., Flattley, M., & Fleurinor, S. (2022). Integrating equity, diversity, and inclusion into social innovation education: a case study of critical service-learning. *Social Enterprise Journal*, 18(1), 182–200. <https://doi.org/10.1108/SEJ-11-2020-0101>

Ploum, L., Blok, V., Lans, T., & Omta, O. (2018). Toward a validated competence framework for sustainable entrepreneurship. *Organization & Environment*, 31(2), 113–132.

Sáenz, N. & López, A. L. (2015). Las competencias de emprendimiento social, COEMS: Aproximación a través de programas de formación universitaria en Iberoamérica. *REVESCO. Revista de Estudios Cooperativos*, 119, 159–182.

Sánchez-Hernández, M. I., & Maldonado-Briegas, J. J. (2019). Sustainable Entrepreneurial Culture Programs Promoting Social Responsibility: A European Regional Experience. *Sustainability*, 11(5), 1405.

Seelos, C., & Mair, J. (2017). Innovation and scaling for impact: How effective social enterprises do it. Stanford University Press.

van Dijk, J., Zhang, Q., & Sousa, S. C. (2023). Employing AI in sustainability research: Opportunities and challenges. *Journal of Artificial Intelligence Research*, 68(1), 455–489.

Zhang, L., Li, N., & Chen, P. (2022). Machine learning for sustainability: A new facet of environmental science. *Data Science for Sustainability*, 4(3), 77–88.

Taulukot

Otsikko	Menetelmät	Teoreettinen lähestymistapa	Kohdekonferenssi	Odotettavissa oleva julkaistavaksi toimittaminen
Sosiaalisen innovaatiokoulutuksen tulevaisuuden muotoilu: Osaamiskehyksiä koskeva systemaattinen kirjallisuuskatsaus	Strukturoitu kirjallisuuskatsaus	Osaamisperusteinen koulutusteoria Sosiaalisten innovaatioiden teoria	International Association of Business & Society (IABS) - EMES International Research Network (EMES)	2024
Sosiaalisen innovaatiokoulutuksen näköalojen laajentaminen: Mitä koneoppiminen paljastaa		Tietoon perustuva päätöksentekokehys	Regional Sciences Dialogues for Peace and Sustainable Development (ERSA)	2025
Sosiaalisen innovaation nykyiset osaamisvajeet Euroopassa	Laadullinen tutkimus, puolistrukturoidut haastattelut (+/- 60 haastattelua; 30 osallistujaa kohderyhmäkeskusteluissa.	Sosiaalisen innovaation teoria Institutionaalinen teoria	International Social Innovation Research Conference (ISIRC)	2025
Sosiaalisen innovaatiokoulutuksen nykytila Euroopassa		Vertaileva kasvatusteoria		2025
Sosiaalisen innovaatiokoulutuksen pedagoginen kehitys eri puolilla Eurooppaa		Sosiaalisen oppimisen teoria		2025
Sosiaalisten innovaatioiden markkinadynamiikka Euroopassa	Määrällinen tutkimus (perustuu vuosina 2024-2027 toteutettavaan vuotuisen kyselytutkimukseen).	Institutionaalinen teoria Alueellisen tiedon dynamiikka	Academy of Management (AoM)	2027

Taulukko 1. ESIC-tutkimuksen julkaisustrategia